

The Continnence of Scipio, c. 1670-1675(?)

Oil on canvas, 198 × 325 cm

Signed lower right in monogram: .IW. (fig. 98a)

Inv. no. 96.4

PROVENANCE: Dr Béla Hermann collection, Budapest; on loan to the museum, 1955-1992; Ervin Katz collection, Australia; acquired by the museum, 1996

EXHIBITED: Budapest 1902, no. 92; Turin 2004-2005, no. 45

LITERATURE: Exhib. cat. Budapest 1902, no. 92 (Victor Wolfvoet, Veturia before Coriolan); Pigler 1955, pp. 182-187 (J. van Noordt); Czobor 1967, p. 351, note 5; Pigler 1967, p. 493; Wishnevski 1967, pp. 95-96, p. 223 no. 140; Pigler 1974, vol. 11, p. 428; Summary Catalogue 2000, p. 126, ill. (attributed to Jan van Noordt); I. Németh in Turin 2004-2005, pp. 112-113, no. 45; De Witt 2007, p. 242, no. R 28 (Artus Wolffort)

TECHNICAL INFORMATION: The canvas consists of two separate pieces of linen with a horizontal join. The old relining with a thin canvas repaired a hole in the lower left corner (ca. 10 × 10 cm) and a vertical tear of 20-22 cm starting from the upper edge. Further damages and paint losses were along the seam, above the girl's head on the far left, at the neck and chest of Scipio and here and there on the whole surface. Restored by Miklós Gyöpös and Mária Velekei in 1998.

Andor Pigler recognised correctly that this scene of the Continnence of Scipio was a portrait historié; the features of the figures of the bridal couple and the girl at the far left are so portrait-like that they must be depictions of the man who commissioned the painting, his wife and his daughter. Ever since the Renaissance, the story of the Roman general Scipio, who released a captive maiden to her fiancé, had been a highly popular subject in painting. In Dutch painting it was used on various occasions for portraits historié, in which a bridal couple and sometimes the parents of the bride are portrayed in the guise of historical figures.¹ The painting under discussion served as the impetus for Pigler's pioneering 1955 publication on this hybrid genre of portraiture and history painting. There are no leads identifying the patrons; however, the canvas' enormous dimensions indicate that it was intended for a very spacious residence or country house.

In the beginning of the twentieth century the portrait was given to the Antwerp painter Victor Wolfvoet (1612-1652), an attribution rightly rejected by Pigler in 1955. Instead, he ascribed the painting to the Amsterdam artist Jan van Noordt (c. 1623/24-after 1676) on the basis of his reading of the monogram as IVN, but this identification too has since been questioned.² In his monograph on Van Noordt published in 2007, David de Witt definitely rejected this attribution and gave the painting to the Antwerp artist Artus Wolffort (1581-1641), though in his explanatory text he merely states that the figures 'bear some relation to the work of the Antwerp painter Artus Wolffort,' offering no clarification as to how the monogram, which he read as I.W., should be interpreted. Moreover, a comparison with works by Wolffort yields virtually no convincing common features. Following Pigler, the painting more probably originated in the

Scipio nagylelkűsége, 1670-1675 körül (?)

Olaj, vászon, 198 × 325 cm

Jelezve jobbra lent monogrammal: .IW. (98a kép)

Ltsz. 96.4

SZÁRMAZÁS: Dr. Hermann Béla gyűjteménye, Budapest; letétben a Szépművészeti Múzeumban 1955-1992; Ervin Katz gyűjteménye, Ausztrália; vétel Ervin Katztól 1996-ban

KIÁLLÍTVA: Budapest 1902, 92. sz.; Torino 2004-2005, 45. sz.

IRODALOM: Kiáll. kat. Budapest 1902, 92. sz. (Victor Wolfvoet, Veturia Coriolanus előtt); Pigler 1955, 182-187. old. (J. van Noordt); Czobor 1967, 351. old., 5. jegyzet; Pigler 1967, 493. old.; Wishnevski 1967, 95-96. old., 223. old., 140. sz.; Pigler 1974, vol. 11, 428. old.; Summary Catalogue 2000, 126. old., ill. (Jan van Noordt-nak attribúálva); Németh I. in: Torino 2004-2005, 112-113. old., 45. sz.; De Witt 2007, 242. old., R 28. sz. (Artus Wolffort)

ÁLLAPOT: Két darabból, vízszintesen összeillesztett vászon. Régi dublázása vékony vászonnal történt, a bal alsó sarokban egy 10 × 10 cm területű vászon betoldással, fent közepén egy 20-22 cm hosszú, függőleges szakadást javítva. A festékréteg sérült volt ezen kívül a varrás mentén, balra a lány fejénél, jobbra Scipio nyakánál és mellén, valamint elszórtan az egész felületen. Teljes restaurálását Gyöpös Miklós és Velekei Mária végezte 1998-ban.

Pigler Andor helyesen ismerte fel, hogy a Scipio nagylelkűségét ábrázoló jelenet egy történeti képbe rejtett csoportarckép, azaz *portrait historié*: a jegyespár és a bal szélén látható kislány arcvonásai annyira portrészzerűek, hogy valószínűleg a kép megrendelőjét, feleségét és leányát kell feltételeznünk bennük. Scipio római hadvezér története, aki egy foglyul ejtett lányt visszaadott a jegyesének, a reneszánsz időszakától kezdve rendkívül népszerű volt a képzőművészetben. A németalföldi festészetben is számos alkalommal használták a témát *portrait historié* formájában, amikor is egy jegyespárt és néha a lány szüleit is történelmi alakok szerepében portretizáltak.¹ A most tárgyalt festmény volt Pigler kiindulópontja a történeti- és portréfestészetnek eme keverékéről írott, 1955-ös úttörő tanulmányához. A megrendelők azonosításához nem áll rendelkezésre semmilyen utalás; viszont a vászon hatalmas mérete egyértelművé teszi, hogy egy nagyon tágas palotába, vagy vidéki házba készült.

A 20. század elején a festményt az antwerpeni Victor Wolfvoet-nak (1612-1652) tulajdonították, amely attribúciót Pigler joggal vetett el 1955-ben. Az általa IVN-nek olvasott monogram alapján ehelyett az amszterdami Jan van Noordt-nak (1623/24 körül – 1676 után) tulajdonította a képet, de azóta ezt az attribúciót is megkérdőjelezték.² 2007-ben megjelent, Van Noordt-ról írott monográfiájában David de Witt határozottan elvetette a festő szerzőségét a budapesti képpel kapcsolatban, és az antwerpeni Artus Wolffortnak (1581-1641) tulajdonította a képet, habár a magyarázó szövegben csak annyit jegyzett meg, hogy az alakok „bizonyos rokonságot mutatnak az antwerpeni Artus Wolffort műveivel”, továbbá azt sem indokolta meg, hogy az általa I.W.-nek olvasott monogram hogyan egyeztethető össze

Northern Netherlands, possibly sometime between 1670 and 1675. The way in which the two main figures are depicted suggests that the portrait's unknown maker was familiar with the work of Jan de Bray in Haarlem, though this does not mean he should be sought in this artist's immediate surroundings.

az Artus Wolffort attribúcióval. Ami azt illeti, a Wolffort műveivel való összehasonlítás valójában nem szolgál meggyőző analógiákkal ehhez a meghatározáshoz.

Valószínűbbnek tűnik, hogy a festmény, Pigler véleményével egybehangzóan, Észak-Németalföldön készült, feltehetőleg az 1670-75 körüli időszakban. A két főalak festésmódja arra utal, hogy a kép festője ismerte a haarlemi Jan de Bray műveit, de ez még nem jelenti azt, hogy feltétlenül ennek a művésznek a közvetlen környezetében kellene keresnünk a kép készítőjét.

- 1 Wishnevski 1967, 95-96. old., 223-224. old.; Manuth 1998, 142-148. old.
- 2 Werner Sumowski, aki részletesen foglalkozott Jan van Noordt-tal (Sumowski 1983-1994 és Sumowski 1986), sem említi sehol ezt a képet.

- 1 Wishnevski 1967, pp. 95-96, 223-224; Manuth 1998, pp. 142-148.
- 2 Werner Sumowski, who treated Jan van Noordt fairly extensively (Sumowski 1983-1994 and Sumowski 1986), also makes no mention of this painting in his discussions on this artist.

Flemish School, c. 1620-30

Portrait of a man, c. 1620-30

Oil on oak panel, 114 × 91 cm

Inv. no. 743
Pendant to no. 742

Portrait of a woman, c. 1620-30

Oil on oak panel, 113.3 × 90 cm

Inv. no. 742
Pendant to no. 743

PROVENANCE: Esterházy collection (Cat. 1812, XI, nos. 2 and 3); purchased by the Hungarian State in 1871

LITERATURE: Fischer 1812, p. 176, XI, nos. 2, 3 (Michiel van Mierevelt); Mündler XI, no. 1 (the man by Michiel van Mierevelt) and no. 4 (the woman perhaps by Jan Michielsz van Mierevelt); Pulszky 1888, p. 127, nos. 743, 742 (C. de Vos); Cat. 1897, pp. 448-449, nos. 743, 742; Térey 1906, p. 200, no. 446 (the man) and p. 198, no. 442 (the woman);

99-100 Flamand Iskola 1620-30 körül

Férfiképmás, 1620-30 körül

Olaj, tölgyfa, 114 × 91 cm

Ltsz. 743
A 742 ltsz. kép párdarabja

Női képmás, 1620-30 körül

Olaj, tölgyfa, 113,3 × 90 cm

Ltsz. 742
A 743 ltsz. kép párdarabja

SZÁRMAZÁS: Esterházy gyűjtemény (Kat. 1812, XI, 2. és 3. sz.); a magyar állam megvásárolta 1871-ben

IRODALOM: Fischer 1812, 176. old., XI, 2 és 3. sz. (Michiel van Mierevelt); Mündler XI, 1. sz. (Michiel van Mierevelt – a férfiképmás) és 4. sz. (talán Jan Michielsz van Mierevelt – a női képmás); Pulszky 1888, 127. old., 743. és 742. sz. (C. de Vos); Kat. 1897, 448-449. old., 743. és 742. sz.; Térey 1906, 200. old., 446. sz. (a férfi) és 198. old., 442. sz. (a nő);